social development

Department:
Social Development
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

MANYUALA WA PAIA

Yo lugiselelwa u ya nga .

khethekanyo ya 14 ya

Ṱhuṱhuwedzo ya Tswikelelo ya Mafhungo Mulayo wa 2 wa 2000 (sa zwe wa khwiniswa zwone)

ḒUVHA ḶA U ṰANGANEDZA: 31/03/2024

Thebulu ya zwi re ngomu

MUTEVHE WA AKHIRONIMI NA ṰHOḒEA DZA ṰHOḒEA ……3 .
1. NDIVHO YA MANYUALA YA PAIA ……4 .
2. U THOMIWA HA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO ……4 .
3. MUVHUSO WA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO NA MISHUMO …6 .
4. ZWIDODOMBEDZWA ZWA NDEME ZWA VHUKWAWANI ZWA U SWIKELELA ṰHOḒEA DZA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO ……..7
5. ṰHALUSO YA ṰHOḒEA DZOṰHE DZINE DZA VHA HONE MALUGANA NA MULAYO KANA U KUNDELWA U ITA MULAYO NGA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO …8 .
6. ṰHOḒEA YA U SHUMISA PAIA NA NḒILA YA U WANA TSWIKELELO KHA ṰHOḒEA …11 .
7. ṰHALUSO YA ṰHOḒEA DZINE MUṰAṰUWO WA FARA REKODO NA KHETHEKANYO DZA REKODO DZO FARWAHO NGA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO ……12 .
8. KHATHORI DZA REKODO DZA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO DZINE DZA WANA HU SI NA MUTHU ANE A TEA U HUMBELA U SWIKELELA …… 19 .
9. TSHUMELO DZINE DZA WANALA KHA MIRADO YA MUVHUSO U BVA KHA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO NA NDILA YA U WANA TSWIKELELO KHA TSHUMELO IZWO ……21 .
10. U DZHENELA HA MUṰALUWO KHA U VHUMBA PHOLISI KANA U SHUMISWA HA MAANḒA KANA U ITA MISHUMO NGA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO ……25 .
11. U SHUMA KHA MAFHUNGO A MUṄWE ……26 .
12. U WONA HA MANYUALA ……31 .
13. REKODO DZINE DZI SI WANELE KANA DZI SI HONE ……31 .
14. U ṰANGANEDZA REKODO ……..31 .
15. U ṰANGANEDZA HA MANYUALA ……32 .

MUTEVHE WA AKHIRONIMI NA ŢHOḒEA DZA ŢHOḒEA

PAIA Mulayo wa u Ţuṯuwedza Tswikelelo ya Mafhungo wa Nomboro ya 02 wa 2000(sa zwe wa Khwiniswa zwone;
Mulayo wa Ndangulo ya Masheleni a Tshitshavha wa PFMA No.1 wa 1999 sa zwe wa Khwiniswa zwone;
POPIA Mulayo wa Tsireledzo ya Mafhungo a Muthu No.4 wa 2013;
Thekinoḽodzhi ya Vhudavhidzani ha Mafhungo a ICT
HIV & AIDS Tshitzhili tsha u ţahela ha nyelulo ya muthu na vhulwadze ha u ţahela ha nyelulo ho wanalaho
NGOs Madzangano a si a Muvhuso
CBOs Madzangano o thewaho kha tshitshavha
FBOs Madzangano o Thewaho kha Lutendo

1. NDIVHO YA MANYUALA YA PAIA .

1.1 Manyuala uyu wa PAIA u thusa tshitshavha u-

a) ṱola lushaka lwa rekhodo dzine dza nga vha dzi hone kale kha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano, hu si na ṱhoḓea ya u ṋetshedza khumbelo ya fomala ya PAIA;

b)I vha na kupfesesele kwa uri vha nga ita hani khumbelo ya tswikelelo kha rekhodo ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano;

c) U swikelela zwidodombedzwa zwoṱhe zwo teaho zwa vhukwamani zwa vhathu vhane vha ḓo thusa tshitshavha kha rekhodo dzine vha khou ṱoḓa u dzi swikelela;

d) U ḓivha nḓila dzoṱhe dzine dza vha hone u bva kha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano malugana na khumbelo ya u swikelela rekhodo, phanḓa ha musi vha tshi ya kha Mulanguli kana Khothe;

e) ṱhaluso ya tshumelo dzine dza wanala kha miraḓo ya tshitshavha u bva kha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano, na nḓila ya u wana tswikelelo kha dzenedzo tshumelo;

f) ṱhaluso ya ndaela ya nḓila ya u shumisa PAIA, sa zwe ya khwiniswa nga Mulauli na nḓila ya u wana tswikelelo khayo;

g) u ḓivha arali tshiimiswa tshi tshi ḓo shuma mafhungo a muthu nga eṱhe, ndivho ya u shuma ha mafhungo a muthu nga eṱhe na ṱhaluso ya khethekanyo dza zwiṱoho zwa datha na ya mafhungo kana khethekanyo dza mafhungo a elanaho nazwo;

h) u ḓivha arali Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano wo dzudzanya u fhirisela kana u shuma mafhungo a muthu nga eṱhe nnḓa ha Riphabuḽiki ya Afurika Tshipembe na vhaṱanganedzi kana khethekanyo dza vhaṱanganedzi vhane mafhungo a muthu nga eṱhe a nga ṋetshedzwa khavho; na

i) ḓivha arali Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u na maga a tsireledzo o teaho u vhona uri hu na tshiphiri, vhuḓifulufheli na u vha hone ha mafhungo a muthu nga eṱhe ane a ḓo shumiwa.

2. U THOMIWA HA MUHASHO WA MVELELEDZO YA MATSHILISANO .

2.1 Zwipikwa/Mandate

Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u wana ndaela yawo ya ndeme kha Ndayotewa ya Riphabuḽiki ya Afurika Tshipembe:

• Khethekanyo ya 27 (1)(c) ya Ndayotewa ya Riphabuḽiki ya Afurika Tshipembe ya 1996, i ṋea pfanelo ya u swikelela thuso ya matshilisano yo teaho kha avho vha sa koni u ḓiṱhogomela na vhane vha vha ṱhogomela.

• U engedza kha zwenezwo, Khethekanyo ya 28(1) ya Ndayotewa ya Riphabuḽiki ya Afurika Tshipembe i sumbedza pfanelo dza vhana malugana na ndondolo yo teaho (pfushi ya mutheo, vhudzulo, tshumelo dza ndondolo ya mutakalo na tshumelo dza matshilisano) na u valelwa.

Milayo i tevhelaho i re hone kana zwipiḓa zwayo zwi vhumba ndaela ya vhusimamilayo ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano:

• Mulayo wa Vhana, 2005 (Mulayo wa vhu 38 wa 2005) .

• Mulayo wa Vhaaluwa, 2006 (Mulayo No.2006)

• Mulayo wa Phurofesheni dza Tshumelo ya Matshilisano, 1978 (Mulayo wa vhu 1978)

• Mulayo wa Khakhathi dza Miḓini, wa 1998 (Mulayo wa nomboro ya 1998) .

• Mulayo wa u Thivhela na u Lafha u Shumiswa Luvhi ha Zwidzidzivhadzi, wa 2008 (Mulayo wa vhu 70 wa 2008) .

• Mulayo wa Madzangano a Sa Shumeli Mbuelo, wa 1997 (Mulayo wa nomboro ya 1997)

• Mulayo wa Thuso ya Matshilisano wa 2004 (Mulayo wa vhu 13 wa 2004) .

• Mulayo wa Dzhendedzi ḽa Tsireledzo ya Matshilisano ḽa Afrika Tshipembe wa 2004 (Mulayo wa vhu 09 wa 2004) .

• Mulayo wa Dzhendedzi ḽa Mveledziso ya Lushaka, 1998 (Mulayo Nomboro ya 1998) .

3. TSHIMBEDZO TSHA MUHASHO WA MVELELEDZO YA MATSHILISANO NA MISHUMO .

3.1 Tshiimiswa

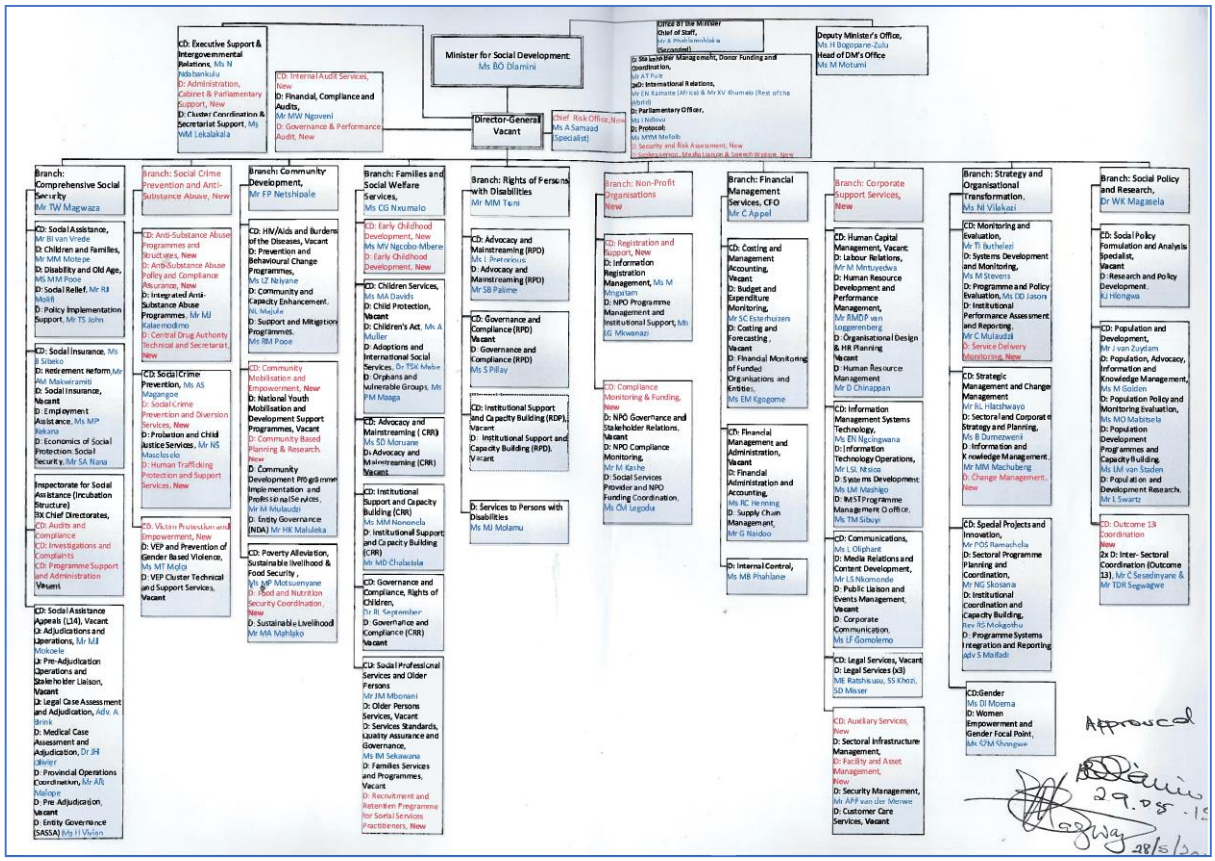

3.2 Mishumo

Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ita mishumo i tevhelaho:

• Ndangulo na vhulavhelesi ha tsireledzo ya matshilisano, zwi tshi katela thuso ya matshilisano na mbekanyamaitele dza ndindakhombo ya matshilisano dzine dza vha na ndivho ya u thivhela na u fhungudza vhushai arali ha vha na khombo dza mutevhe wa vhutshilo dzi ngaho u xelelwa nga mbuelo nga ṅwambo wa u sa shuma, vhuholefhali, vhulala kana lufu zwi tshi itea.

• Tshumelo dza mveledziso dza ndondolo ya matshilisano dzine dza ṉetshedza thikhedzo ya u fhungudza vhushai, u vha khomboni na masiandoitwa a HIV na AIDS nga kha mbekanyamushumo dza mveledziso i bveledzaho nga u shumisana na vhaimeleli vhane vha khou thoma u shumisa u fana na zwiimiswa zwine zwa tikedzwa nga masheleni nga Muvhuso, Madzangano a si a Muvhuso (NGO), Madzangano o Thewaho kha Tshitshavha (CBO) na Madzangano o Thewaho kha Lutendo (FBO).

4. ṬHOḌEA DZA NDEME DZA VHUṬANGANEDZI ZWA U SWIKELELA ṬHOḌEA DZA MUHASHO WA MVELELEDZO YA MATSHILISANO

Muofisiri wa Mafhungo

Dzina: Vho-Peter Netshipale
Luṱingo: 012312 7647
Imeiḽi: PeterN@dsd.gov.za

Muthusa Muofisiri wa Mafhungo

Dzina: Vho Michael Machubeng
Luṱingo: 012312 7839
Imeiḽi: MichaelM@dsd.gov.za

U swikelela mafhungo vhukwamani ha tshiofisi

Imeiḽi: PAIA@dsd.gov.za
POPIA@dsd.gov.za

Lushaka
Ḓiresi ya Poswo: Bege ya Phuraivethe X901
Pitori
0001

Ḓiresi ya Vhupo: Tshifhaṱo tsha HSRC
134 Tshiṱaraṱa tsha Pretorius
Pitori
0001

Luṱingo: 012312 7500

Imeiḽi: PAIA@dsd.gov.za

Webusaithi: www.dsd.gov.za

5. ṰHALUSO YA ṰHOḒEA DZOṰHE DZINE DZA VHA HO NE MALUGANA NA MULAYO KANA U KUNDELWA U ITA MULAYO NGA MUHASHO WA MVELEDZO YA MATSHILISANO .

5.1 Aphili ya nga ngomu

a) Muhumbeli a nga ita khumbelo ya nga ngomu malugana na tsheo ya Muofisiri wa Mafhungo/Mufarisa Muofisiri wa Mafhungo nga zwiitisi zwi tevhelaho:
(i) U hana u netshedza tswikelelo kha rekhodo;
(ii) U kundelwa u bvisela khagala rekhodo;

b) Muhumbeli a nga ita khumbelo ya nga ngomu hu tshi tevhedzwa khethekanyo ya 74 ya PAIA kha maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano).

c) U itela u ita mbilo malugana na tsheo (dzi) iṅwe na iṅwe yo dzhiiwaho nga Muofisiri wa Mafhungo kana Muthusa-Muofisiri wa Mafhungo, yo bulwaho kha phara ya (a) afho nṱha, muhumbeli u tea u ita khumbelo ya nga ngomu nga u ḓadza Fomo ya 4. Fomo ya 4, yo nambatedzwaho afha, . i tea u ṋetshedzwa Muofisiri wa Mafhungo kana Muthusa Muofisiri wa Mafhungo we a dzhia tsheo ya u thoma, ane nga murahu a ṱoḓea u i fhirisela kha . maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano) hu sa athu fhela maḓuvha a fumi 10 a mushumo nga murahu ha u ṱanganedza mbilaelo ya nga ngomu.

d) Hu na ṱhoḓuluso dzine dza vha hone malugana na nyito kana u kundelwa u shuma nga Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ya nga mbetshelo dza milayo yo fhambanaho na kana mbekanyamaitele.

e) Arali khasiṱama yo sinyuswa nga tsheo yo dzhiiwaho nga SASSA malugana na khumbelo yawe ya thuso ya masheleni kana tsedzuluso ya thuso ya masheleni kha Vhaaluwa, Vhuholefhali, U Ḓitika nga Ṱhogomelo, Vhahali vha Nndwa, Thikhedzo ya Vhana, Gavhelo ḽa Vhana vho Fosterwaho na Gavhelo kha Thuso na Thuso ya Matshilisano ya 2019. U tsikeledzea muthu uyo a nga ṋetshedza mbilaelo, hu sa athu fhela maḓuvha a 90 u bva ḓuvha ḽe SASSA ya dzhia tsheo, kha . Khothe yo Ḓiimisaho ya Dziaphiḽi dza Thuso ya Matshilisano nga u ṋetshedza Fomo ya Aphili khathihi na maṅwalo o teaho thwii kha Khothe yo Ḓiimisaho ya Thuso ya Matshilisano nga kha ofisi dza tsinisa dza SASSA kana nga kha imeiḽi ya Grantappeals@dsd.gov.za.
Iṅwe mbilaelo iṅwe na iṅwe i nga rumelwa thwii kha Complaints@dsd.gov.za.

5.2 Tshifhinga tshine ngatsho ha nga ṋekedzwa mbilaelo .

a) Fomo ya mbilaelo ya nga ngomu i tea u ḓiswa kana u rumelwa kha ḓiresi ya Muofisiri wa Mafhungo kana Muthusa Muofisiri wa Mafhungo, zwidodombedzwa zwa vhukwamani zwayo zwi nga wanala kha siaṱari 6 hu sa athu fhela maḓuvha a 60 nga murahu ha musi tsheo yo dzhiiwa; na hu

sa athu fhela maḓuvha a 30 nga murahu ha musi ho no ṋewa ndivhadzo kha muthu wa vhuraru nga ha tsheo yo vhilelwaho khayo.

b) Aphili i tea u iswa kha Muofisiri wa Mafhungo ane u ya nga PAIA, a tea u i fhirisela kha Minisiṱa wa Mveledziso ya Matshilisano, hu sa athu fhela maḓuvha a mushumo a fumi (10), khathihi na zwiitisi zwawe zwa tsheo i kwameaho na dzina, poswo . ḓiresi, nomboro ya luṱingo na ḓiresi ya poso ya eḽekiṱhironiki, zwi tshi bva kha zwine zwa vha hone, zwa muthu muṅwe na muṅwe wa vhuraru ane a tea u ḓivhadzwa nga ha khumbelo, u ya nga . ya khethekanyo 47(c) 1) ya PAIA.

c) Aphili i tea u swikiswa kana u rumelwa kha zwidodombedzwa zwa vhukwamani zwo ṅwalwaho kha siaṱari ḽa vhuṱahe (6).

d) Minisiṱa wa Mveledziso ya Matshilisano a nga, nga nṱhani ha tshiitisi tshavhuḓi tsho sumbedzwaho, tendela u ṋetshedzwa ha mbilaelo ya nga ngomu nga murahu ha tshifhinga. Arali Minisiṱa wa Mveledziso ya Matshilisano vha sa fushei nga zwiitisi zwo bveledzwaho phanḓa zwa u lenga u ṋetshedza mbilaelo, khumbelo i ḓo iledzwa nga ndivhadzo yo ṅwalwaho kha muthu we a ṋetshedza mbilaelo ya nga ngomu.

e) Minisṱa wa Mveledziso ya Matshilisano u tea u shuma na u dzhia tsheo kha mbilaelo ya nga ngomu hu sa athu fhela maḓuvha a furaru (30) u bva ḓuvha ḽe mbilaelo ya nga ngomu ya ṱanganedzwa nga Muofisiri wa Mafhungo kana Mufarisa Muofisiri wa Mafhungo.

5.3 Maitele a u vhiga mbilaelo kha Mulauli wa Mafhungo kana tshiimiswa tshiṅwe na tshiṅwe tsha ndaulo .

Muhumbeli kana muthu wa vhuraru a nga isa mbilaelo kha Mulauli wa Mafhungo nga murahu ha musi uyo muhumbeli kana muthu wa vhuraru o no fhedza maitele a mbilaelo ya nga ngomu malugana na tsheo ya Muofisiri wa Mafhungo kana Mufarisa Muofisiri wa Mafhungo.

a) Mulauli wa Mafhungo a nga hana mbilaelo arali maitele a u ita mbilaelo kha maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano) a sa athu fhela.

b) Mutevheli kha Mulauli wa Mafhungo nga muhumbeli kana muthu wa vhuraru u tea u n̓etshedzwa hu sa athu fhela maḓuvha a 180 u bva tshe ha t̓anganedzwa tsheo u bva kha tshiimiswa.

c) Muhumbeli a nga n̓etshedza mbilaelo kha Mulauli wa Mafhungo, arali a sa takaleli mvelelo dza mbilaelo ya nga ngomu u bva kha maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano) ine ya nga vha nga nḓila i tevhelaho:

i) Tsheo ya maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano) ya u sa tendela u n̓etshedzwa ha mbilaelo ya nga ngomu nga murahu ha tshifhinga.

(ii) Tsheo ya Muofisiri wa Mafhungo ya u hana khumbelo ya tswikelelo; kana

a) (iii) U engedza tshifhinga tsha u shumana na khumbelo; kana u n̓ea tswikelelo nga tshivhumbeo tsho khetheaho .

e) Muthu wa vhuraru a nga n̓etshedza mbilaelo kha Mulauli wa Mafhungo, arali a sa takaleli mvelelo dza mbilaelo ya nga ngomu kha maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano) ine ya nga vha nga nḓila i tevhelaho:

(i) Tsheo ya Muofisiri wa Mafhungo kana Mufarisa Muofisiri wa Mafhungo ya u tenda khumbelo ya tswikelelo .

5.4 Muthu u gungula hani kha Mulanguli wa Mafhungo .

a)

Mutevheli kha Mulauli wa Mafhungo u tea u itwa nga u tou ṅwala nahone fomo ya mbilaelo i tea u ḓadzwa, nga tshanḓa kana nga inthanethe. Fomo ya mbilaelo, Fomo ya 5, i nga dawuniḽoudiwa kha webusaithi ya Mulanguli wa Mafhungo, https://www.justice.gov.za/inforeg/

5.5 Maitele a u ya kha khothe i re na maanḓalanga u itela u vhofhololwa ho teaho .

Tsheo yo dzhiiwaho nga maanḓalanga o teaho (Minisita wa Mveledziso ya Matshilisano) malugana na tsheo iṅwe na iṅwe ine muhumbeli kana muthu wa vhuraru a sinyuswa ngayo, ndi ya u fhedzisela nahone muhumbeli kana muthu wa vhuraru a nga, nga nḓila ya khumbelo, hu sa athu fhela maḓuvha a 180 ita

khumbelo kha . khothe u itela u vhofhololwa ho teaho u ya nga khethekanyo ya 82.

a) Khumbelo ya Khothe nga fhasi ha PAIA i itwa nga kha maitele a tshitshavha nahone i fanela u shumiswa sa nḓila ya u fhedzisela.

b) Milandu ya u swikelela mafhungo i nga thetsheleswa phanḓa ha Khothe dza Madzhisiṱaraṱa, sa khothe ya u thoma na Khothe khulwane i re na maanḓalanga.

c) U kundelwa u ḓisa khumbelo hu sa athu fhela maḓuvha a 180 zwi nga tendelwa nga Khothe arali muthu a sumbedza uri madzangalelo a vhulamukanyi a ṱoḓa nga u ralo. Izwi zwi amba uri khothe i nga ṱanganedza khumbelo yo lengaho arali fhungo ḽine ḽa khou tea u haṱulwa ḽa wanala ḽi kha madzangalelo a vhulamukanyi.

ṬHOḌEA YA NḌILA YA U SHUMISA PAIA NA NḌILA YA U WANA TSWIKELELO KHA ṬHOḌEA .

6.1 Mulauli o, u ya nga khethekanyo ya 10(1) ya PAIA, a khwinisa na u ita uri hu vhe na Nḓila yo vusuludzwaho nga ha nḓila ya u shumisa PAIA ("Nḓila"), nga tshivhumbeo na nḓila i pfeseseaho nga hu leluwaho, sa zwine zwa nga ṱoḓea nga nḓila i pfalaho nga muthu . ane a tama u shumisa pfanelo iṅwe na iṅwe yo bulwaho kha PAIA na POPIA.

6.2 Nḓila i wanala nga luambo luṅwe na luṅwe lwa tshiofisi.

Nḓila yo bulwaho afho nṱha i na ṱhaluso ya zwithu zwa PAIA na POPIA;

ḓiresi ya poswo na tshiṱaraṱa, nomboro ya luṱingo na fekisi na, arali i hone, ḓiresi ya poswo ya eḽekiṱhironiki ya Muofisiri wa Mafhungo wa tshiimiswa tshiṅwe na tshiṅwe tsha muvhuso, na Muthusa Muofisiri muṅwe na muṅwe wa Mafhungo wa tshiimiswa tshiṅwe na tshiṅwe tsha muvhuso na tsha phuraivethe o nangiwaho u ya nga khethekanyo ya 17(1) ya PAIA na . khethekanyo ya 56 ya POPIA;

Nḓila na tshivhumbeo tsha khumbelo ya tswikelelo kha rekhodo ya tshiimiswa tsha muvhuso zwo bulwaho kha khethekanyo ya 11; na

U swikelela rekhodo ya tshiimiswa tsha phuraivethe tsho bulwaho kha khethekanyo ya 50;

Thuso ine ya vha hone u bva kha Muofisiri wa Mafhungo wa tshiimiswa tsha muvhuso malugana na PAIA na POPIA;

Thuso ine ya vha hone u bva kha Mulanguli malugana na PAIA na POPIA;

Nḓila dzoṱhe dzi re kha mulayo dzine dza vha hone malugana na nyito kana u kundelwa u ita zwithu malugana na pfanelo kana mushumo wo ṋewaho kana wo vhewaho nga PAIA na POPIA, hu tshi katelwa na nḓila ya u ṋetshedza mbilaelo ya nga ngomu;

mbilaelo kha Mulauli; na khumbelo na khothe i lwaho na tsheo ya muofisiri wa mafhungo wa tshiimiswa tsha muvhuso, tsheo ya mbilaelo ya nga ngomu kana tsheo ya Mulauli kana tsheo ya thoho ya tshiimiswa tsha phuraivethe;

mbetshelo dza khethekanyo 14 na 51 dzine dza ṱoḓa tshiimiswa tsha muvhuso na tshiimiswa tsha phuraivethe, nga u tevhekana, u kuvhanganya manyuala, na nḓila ya u wana tswikelelo kha manyuala;

Mbetshelo dza khethekanyo 15 na 52 dzine dza ṋetshedza u bvisela khagala nga u ḓifunela ha khethekanyo dza rekhodo nga tshiimiswa tsha muvhuso na tshiimiswa tsha phuraivethe, nga u tevhekana;

Nḓivhadzo dzo bviswaho hu tshi tevhedzwa khethekanyo 22 na 54 malugana na mbadelo dzine dza tea u badelwa malugana na khumbelo dza tswikelelo; na milayo yo itwaho u ya nga khethekanyo ya 92. Miraḓo ya tshitshavha i nga ṱola kana u ita khophi dza Ndaela u bva ofisini dza zwiimiswa zwa muvhuso kana zwa phuraivethe, hu tshi katelwa na ofisi ya Mulauli, nga awara dzo ḓoweleaho dza mushumo.

Nḓila i nga dovha ya wanala musi hu tshi humbelwa Muofisiri wa Mafhungo; u bva kha webusaithi ya Mulanguli (https://www.justice.gov.za/inforeg/).

7. DESCRIPTION OF THE SUBJECTS ON WHICH THE BODY HOLDS RECORDS AND CATEGORIES OF RECORDS HELD BY THE DEPARTMENT OF SOCIAL DEVELOPMENT

a) Rekhodo dzo farwaho nga Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano dzi bveledzwa nga kha davhi ḽiṅwe na ḽiṅwe nahone hafhu nga kha tsheo dzo dzhiiwaho nga komiti dzo fhambanaho.

b) Davhi ḽiṅwe na ḽiṅwe ḽa Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano ḽi bveledza rekhodo dza ndeme dzine dza tshimbilelana nga ho khetheaho na zwibveledzwa zwa davhi na rekhodo dza mushumo kha tshifhinga tsha mishumo ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano.

c) Khethekanyo dza rekhodo dzo bveledzwaho kha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano dzo khethekanywa nga nḓila yo ṅwalwaho afho fhasi:

i) U ya nga pulane ya faila ya u ṅwalelana, faila dza thikhedzo ya tshiṱirathedzhi, mishumo ya ndeme, faila dza milandu na maitele a mushumo a Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano.

ii) Mbekanyamushumo ya Ndangulo ya Rekhodo dza dziṅwe rekhodo dzi katelaho khandiso na rekhodo dza u thetshelesa na u vhona na sisiṱeme dza mafhungo a eḽekiṱhironiki dza Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano.

f) Dziṅwe rekhodo dza Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano dzi wanala musi mushumo wa Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u tshi khou shuma nahone kha zwiṅwe zwiimo rekhodo dzi ṱanganedzwa u bva kha vhathu na zwiimiswa zwa muvhuso u ya nga ndaela dza mulayo na mbekanyamaitele.
g) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u na pfanelo ya u fhirisela khumbelo dza rekhodo kha zwiimiswa zwo teaho hune zwiimiswa izwi zwa vha zwone zwihulwane kana vhabveledzi vha mafhungo o humbelwaho, kana hune Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano wa si tsha vha na rekhodo iyo.
h) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u na pfanelo ya u sika khethekanyo ntswa dza rekhodo hune zwa vha zwo tea.
i) Manyuala uyu u ḓo khwiniswa u itela u sumbedza tshanduko kha khethekanyo dza rekhodo nga nḓila yo teaho.

7.1 Ṱhalutshedzo ya thero ine Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano wa vha na rekhodo khayo na khethekanyo dza rekhodo dzo farwaho kha thero iṅwe na iṅwe.

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano wo fara rekhodo dzi tevhelaho, dzine dza wanala kha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano nahone dzi nga humbelwa nga nḓila ya maitele a khumbelo a PAIA. Rekhodo dzo raloho kanzhi a dzi na mafhungo ane a nga ambiwa nga nḓila i pfalaho uri ndi a tshiphiri.

b) Vhunzhi ha rekhodo dzine dza wela kha khethekanyo iyi ya mafhungo dzi a wanala kha Redzhisiṱara ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano Ofisini yawo Khulwane kana kha webusaithi ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano: https://www.dsd.gov.za.

b) Afho fhasi hu na mutevhe wa rekhodo na mafhungo ane a nga humbelwa lwa tshiofisi u ya nga PAIA kana a dawuniḽoudiwa kha webusaithi yo bulwaho afho nṱha ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano.

Rekhodo dzo farwaho nga Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano dzi bveledzwa nga kha davhi ḽiṅwe na ḽiṅwe na hafhu nga kha tsheo dzo dzhiiwaho nga komiti dzo fhambanaho.

Thero	**Categories of records**	**Request for access**	**Download from website**
Maṅwalo a tshiṱirathedzhi, pulane, themendelo	Pulane ya tshiṱirathedzhi Pulane ya Kushumele kwa Ṅwaha Mivhigo ya ṅwaha	X	X
U lavhelesa na u ṱola	Mivhigo ya u ṱola	X	X
Zwiko zwa Vhathu	Mbekanyamaitele na maitele a zwa Vhathu Rekhodo dza vhashumi Mveledziso ya Kushumele Zwo ḓivhadzwaho Pulane ya u Lingana ha Mishumo na Zwivhalo	X	
Mbekanyamaitele dza Tshumelo, Maitele, Mihanga, Pulane	Thendelano dza Phurothokholo Ndangulo ya Nḓisedzo Thandela na Khonṱiraka Miṉeelo Tshelede Vhaṉetshedzi Ndangulo ya Khombo Mivhigo ya Odithi Thekinoḽodzhi ya Mafhungo Ndangulo ya Masheleni	X	

Thero	Categories of records	Request for access	Download from website
	Zwiko zwa Vhathu U maketa na u bveledza		
Mulayo, Mbekanyamaitele, Ṱhoḓisiso	Mihumbulo ya Mulayo	X	
Vhuvhusi ha Vhubindudzi	Memorandamu wa Pfesesano Mbekanyamaitele na maitele . Pulane ya Mutakalo na Tsireledzo Mishumoni Komiti ya Vhusimamilayo Komiti ya Ndaulo Komiti ya u langa u xelelwa	X	
Manyuala na Nḓila	Manyuala wa Mulanguli wa Mafhungo na Nḓila ya Nḓila ya u shumisa PAIA	X	X
Zwishumiswa zwa u Phaḓaladza na u Maketha	Khandiso . Tsedzuluso Mivhigo ya u ṱola Mbudziso dzine dza vhudziswa lunzhi	X	
Thekinoḽodzhi ya Mafhungo	Zwiwo na Khumbelo dza Tshumelo U ṋetshedzwa ha thundu na Mafhungo a Muṱhogomeli Logo dza Zwiitea zwa Sisiṱeme Logo dza Kushumele kwa Sisiṱeme	X	

Thero	Categories of records	Request for access	Download from website
	Mutevhe wa u Ṱola wa Ndondolo ya Sisiṱeme Mivhigo ya Mishumo ya Ṅwedzi na Ṅwedzi Thendelano dza Vhuimo ha Tshumelo Mbekanyamaitele dza ICT na Manyuala a Maitele Ndondolo ya nethiweke Maṅwalo a Mveledziso ya Sisiṱeme		
Khandiso .	Zwibugwana, Bugu, Magazini, Dzijenala, Mivhigo, Mafhungo, Mafhungo, Magazini wa DSD, E-Publications	X	X
Vhudavhidzani	Nḓivhadzo ya Vhuganḓisi, Inthavhiyu dza Radio na TV, Zwitatamennde, Nyambo dza Tshiofisi, Mpho na Pfufho, Zwi re Ngomu ha Webusaithi na Vhuḓiṱalusi ha Bindu na Infogirafu	X	X
Zwiitea, mishumo, seminara na khonfarentse	Mvetamveto, nyambedzano, maṅwalo, mivhigo	X	X
Redzhisiṱara	Dzidairekiṱara dza nga ngomu Pulane ya faila	X	

Thero	Categories of records	Request for access	Download from website
	Mbekanyamushumo ya u langa rekhodo Redzhisiṱara dza nga ngomu Redzhisiṱara ya Miṋeelo Yo Ṱanganedzwaho		
Mivhigo/minethe/tsheo	Memo na zwine zwa rumelwa, minete	X	
Mafhungo a nḓisedzo	Maṅwalo a Bidi, thendelano, oda dza u renga, khouthu, Thandela, themo dza u shuma na thendelano dza u hira, mutevhe wa vhahumbeli vha thandela, mutevhe wa thandela dzo ṋetshedzwaho	X	
Tsedzuluso na u tevhedza	Thetsheleso dzo thewaho kha u vhidzwa, masamani, nḓivhadzo dza u kombetshedza, nḓivhadzo dza mafhungo, Vhudzheneleli ha Hr, Thetsheleso dza Tshitshavha, Mivhigo ya Plenary na Muvhigo wa Ṱhoḓisiso.	X	
Masheleni	Vhuṅwali ha masheleni, u vhiga masheleni, thendelano na ndaulo ya thandela, Ndangulo ya	X	

Thero	Categories of records	Request for access	Download from website
	Thundu, Redzhisiṱara ya Thundu, Vhuṅwali ha Ndaulo, Ndingedzo, Zwitatamennde, Migaganyagwama, Mivhigo, Rekhodo dza odithi,revenue statements, reports and returns Framework for Conditional Grant.		
U rekhoda zwi pfalaho na zwi vhonalaho	Slides, Zwinepe, Dzifilimu, Dzividio	X	

7.2 Khethekanyo dza rekhodo dzine dza nga vha nga fhasi ha zwiitisi zwa u hana u swikelela rekhodo .

c) Rekhodo dzo ṅwalwaho kha khethekanyo dzi re afho fhasi dzi nga humbelwa lwa tshiofisi, fhedzi u swikelela zwipiḓa zwa rekhodo idzi kana rekhodo yoṱhe zwi nga hanelwa nga nṱhani ha zwiitisi zwa mulayo zwo ṅwalwaho kha khethekanyo 33 u swika kha 46 ya PAIA.

d) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u isa phanḓa na u vha na pfanelo ya u hana u swikelela rekhodo hune u shuma ha rekhodo zwi ḓo ita uri hu vhe na u fhambanywa huhulwane na hu sa pfali ha zwishumiswa zwawo.

c) U swikelela hu ḓo dovha ha hanelwa hune khumbelo dza vha khagala uri a dzi na mushumo na kana dzi a sinyusa.
d) Naho zwo ralo, Muofisiri wa Mafhungo kana Mufarisa Muofisiri wa Mafhungo wa Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano a nga tenda khumbelo ya tswikelelo kha rekhodo ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano, arali:

i. U bviselwa khagala ha rekhodo zwi ḓo bvisela khagala vhuṱanzi ha u pfuka mulayo huhulwane, kana u kundelwa u tevhedza mulayo; na

ii. Dzangalelo ḽa tshitshavha kha u bvisela khagala rekhodo ḽi fhira khombo yo lavhelelwaho kha tshiṅwe na tshiṅwe tsha zwiitisi zwa u hana u swikelela rekhodo ..

Khethekanyo ya rekhodo	**Kha Fomo ya Khumbelo fhedzi**
Mafhungo a elanaho na tsireledzo	X
Rekhodo dzo farwaho nga Tshumelo dza Mulayo .	X
Vhulanguli ha Vhulanguli Vhuṅwaleli ha Tshiphiri ha Nga ngomu	X
Mvelelo dza ṱhoḓisiso dzo itwaho nga Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano .	X
Mafhungo a Tshiphiri a Murengi	X
Mafhungo a ndeme o bveledzwaho musi hu tshi khou itwa ṱhoḓisiso, mafhungo a elanaho na tsireledzo ya lushaka, mafhungo a muthu wa vhuraru .	X
Mafhungo a Vhashumi vha zwa Vhathu, hu tshi katelwa, fhedzi hu sa fhungudzei kha faila dzi elanaho na maitele a ndayo na rekhodo, mafhungo a muthu nga eṱhe nga u angaredza .	X
U bvisela khagala thundu na maitele a tsireledzo ya thundu	X
Thendelano dza maimo a tshumelo	X
Maṅwalo a thandela	X
Adzhenda, minete dza miṱangano na mivhigo	X
Mivhigo, mbekanyamaitele na maṅwalo a nyambedzano	X
Mabammbiri a ṱhoḓisiso na mihumbulo ya mulayo .	X
Invoice na vhuṱanzi ha mbadelo	X
Mivhigo ya forensiki	X

8. KHETHARI DZA REKODO DZA MUHASHO WA MVELEDZISO YA MATSHILISANO DZINE DZA WANA HU SI NA MUTHU ANE A TEA U HUMBA U SWIKELELA .

Milayo	Mulayo wa Vhana, 2005 (Mulayo wa vhu 38 wa 2005) Mulayo wa Vhaaluwa, 2006 (Mulayo No.2006) Mulayo wa Phurofesheni dza Tshumelo ya Matshilisano, 1978 (Mulayo wa vhu 1978) Mulayo wa Khakhathi dza Miḓini, 1998 (Mulayo nomboro ya 1998) Mulayo wa u Thivhela na u Lafha u Shumiswa ha Zwidzidzivhadzi, 2008 (Mulayo wa vhu 70 wa 2008) Mulayo wa u Thivhela na u Lafha u Ḓitika nga Zwidzidzivhadzi, 1992 (Mulayo No. wa 1992) Mulayo wa Thuso ya Matshilisano, 2004 (Mulayo wa 2004) Mulayo wa Madzangano a Sa Shumeli Mbuelo, 1997 (Mulayo wa nomboro ya 1997) Mulayo wa Zhendedzi ḽa Mveledziso ya Lushaka, 1998 (Mulayo Nomboro ya 1998) Mulayo wa Ṱhuṱhuwedzo ya Tswikelelo ya Mafhungo wa 2000 (Mulayo wa nomboro 02 wa 2000)	X

	Mulayo wa Tshumelo ya Mbulungelo na Rekhodo dza Lushaka ya Afrika Tshipembe wa 1996 (Mulayo wa vhu 43 wa 1996 sa zwe wa khwiniswa zwone) . Mulayo wa Tsireledzo ya Mafhungo a Muthu, 2013 (Mulayo wa vhu 04 wa 2013) Mulayo wa u Ṱuṱuwedza Vhulamukanyi ha Ndaulo, 2000 (Mulayo, nomboro 03 wa 2000) Mulayo wa Ndangulo ya Masheleni a Tshitshavha wa 1999 (Mulayo wa vhu 1 wa 1999) 3.7. Mulayo wa Vhudavhidzani ha Eḽekiṱhironiki na Vhubindudzi, 2002 Mulayo wa vhu. 25 ya 2002) Mulayo wa Nyimele dza Mutheo dza Mishumo, 1997 (Mulayo wa vhu 75 wa 1997) Mulayo wa Vhushaka ha Vhashumi, 1995 (Mulayo wa vhu 66 wa 1995) Mulayo wa u Lingana kha Mishumo, 1998 (Mulayo wa vhu 55 wa 1998)	
Milayo	Milayo ya Mulayo wa Vhana	X
Fomo	Fomo ya Khumbelo ya PAIA Fomo ya Ṱhuṱhuwedzo ya PAIA Fomo ya mbilaelo dza POPIA	
Mapholisa, Mihanga, Nḓila, .	Nḓila ya PAIA Manyuala wa PAIA Mbekanyamaitele ya Vhuṋe ha Webusaithi Mbekanyamaitele ya u bvisela khagala dzangalelo	X

	White Paper nga ha Pfanelo dza Vhathu vha re na Vhuholefhali . Maitele na Zwilinganyo	
Maṅwalo a Tshiṱirathedzhi (Pulane na Mivhigo)	Phurofaili ya ndangulo (U ṱanganya, Zwipikwa, Mishumo, Organogram) Pulane dza Tshiṱirathedzhi Pulane dza Kushumele kwa Ṅwaha Muvhigo wa Kushumele kwa Ṅwaha Pulane dza Mushumo dza Ṅwaha	X
Vhudavhidzani	Tshipitshi tsha Minisiṱa Tshipitshi tsha Muthusa Minisiṱa Zwitatamennde zwa Vhudavhidzani Mafhungo a DSD	X
Ndangulo ya Zwishumiswa zwa Vhathu	Fomo ya Khumbelo ya Tshikhala tsha Tshumelo ya Muvhuso (Z83) Sekhula dza u ḓivhadza zwikhala Mbekanyamaitele ya u thola na u nanga Mbekanyamaitele ya u Lingana kha Mishumo Pulane ya u Lingana ha Mishumo Mbekanyamaitele ya Ndangulo ya Kushumele Mbekanyamaitele ya Awara dza Mushumo Mbekanyamaitele ya u Linga Mishumo Mbekanyamaitele ya Khoudu ya Zwiambaro Mbekanyamaitele ya Thuso ya Vhashumi U ḓiimisela nga ha Livi ya u sa vha hone	X

	U ḓiimisela ha u fhelisa tshumelo Mbekanyamaitele ya u tambudzwa nga zwa vhudzekani Mbekanyamaitele ya Thuso ya Ngudo Mbekanyamaitele ya u dzudzanya hafhu	

9. TSHUMELO DZINE DZA WANA KHA MIRADO YA MUṰAṰANO U BVA KHA MUHASHO WA MVELEDZISO YA MATSHILISANO NA NḐILA YA U WANA TSWIKELELO KHA TSHUMELO DZENZO .

9.1 Redzhisiṱara ya Tsireledzo ya Vhana .

a) U ya nga khethekanyo ya 111 ya Mulayo wa Vhana wa 38 wa 2005, Mulanguli Muhulwane u tea u vhulunga na u ṱhogomela redzhisiṱara ine ya ḓo vhidzwa Redzhisiṱara ya Tsireledzo ya Vhana ya Lushaka. Redzhisiṱara ya Tsireledzo ya Vhana ya Lushaka i na Tshipiḓa tsha A na Tshipiḓa tsha B.

b) Tshipiḓa tsha A tshi tea u vha na rekhodo ya mivhigo yoṱhe ya u tambudzwa kana u sa londa ṅwana nga khole, u vhonwa mulandu hoṱhe ha vhathu vhoṱhe kha milandu i katelaho u tambudza kana u sa londa ṅwana nga khole na mawanwa oṱhe nga khothe ya vhana a uri ṅwana u na ṱhoḓea . ya ṱhogomelo na tsireledzo nga ṅwambo wa u tambudzwa na u sa londa ṅwana nga khole (Sedzani: Khethekanyo ya 114 ya . Mulayo wa Vhana 38 wa 2005).

c) Tshipiḓa tsha B tshi tea u vha na rekhodo ya vhathu vha songo teaho u shuma na vhana na u shumisa mafhungo a re kha redzhisiṱara (tshipiḓa tsha B) u itela u tsireledza vhana nga u angaredza kha u tambudzwa nga avha vhathu (See: Khethekanyo ya 118 ya Mulayo wa Vhana . 38 ya 2005).

d) Vhana vhothe vhe vha tambudzwa nahone vha vha tshipida tsha thodisiso dzi elanaho na mufuda ufhio na ufhio wa u tambudzwa ha vhana zwine zwa vha u

sa londa ha muvhili, maḓipfele, zwa vhudzekani kana nga khole vha tea u ṅwalwa kha Tshipiḓa A tsha Redzhisiṱara ya Tsireledzo ya Vhana ya Lushaka.

9.2 Tshumelo dza vhana

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṋetshedza tshumelo kha vhana vhane vha ṱoḓa ndondolo na tsireledzo; vha na ṱhoḓea dzo khetheaho (hezwi zwi nga katela vhulwadze vhu sa fholi, . vhuholefhali na avho vhana vhane vha sumbedza vhuḓifari vhune ha konḓa u vhu langa).

b) Nga kha mbekanyamushumo iyi Muhasho wo ḓikumedzela u fhaṱa miṱa na zwitshavha zwine zwa ṱhogomela na u tsireledza vhana u itela u swikelela khonadzeo dzavho nga vhuḓalo.

9.3 Tshumelo kha Vhathu vha re na Vhuholefhali .

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u sika na u shumisa mbekanyamushumo dzo ṱanganelaho na u ṋetshedza tshumelo dzine dza leludza u ṱuṱuwedza vhuḓifari havhuḓi na u ṋetshedzwa ha maanḓa a matshilisano na ikonomi ya vhathu vha re na vhuholefhali nga kha u ṋetshedza mbekanyamushumo dza vhudzheneleli na tshumelo khathihi na u fhaṱa vhukoni na thikhedzo.

9.3 HIV na AIDS .

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṇetshedza u ḓivhadza na u shumisa mbekanyamushumo dzo ṱanganelaho dza ṱhogomelo yo thewaho kha tshitshavha na tshumelo dzo livhiswaho kha u fhungudza masiandoitwa a matshilisano na ikonomi a HIV na AIDS nga u ṇetshedza mbekanyamushumo dza vhudzheneleli na tshumelo, mbekanyamushumo dza thivhelo na thikhedzo ya muhumbulo khathihi na u fhaṱa masheleni na vhukoni ha madzangano o ṇetshedzwaho masheleni.

9.4 Vhufhulufheli ha Matshilisano

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u fhindula kha ṱhoḓea dza shishi dzo topolwaho kha zwitshavha zwo kwameaho nga khombo dzi songo ḓivhadzwaho, na kana nyimele iṅwe na iṅwe ya matshilisano ine ya bveledza vhuleme vhu songo teaho nga u ṇetshedza nyeletshedzo na thikhedzo kha vhathu na miṱa yo kwameaho, u bveledza pulane dza ṱhogomelo dza tshifhinga tshipfufhi, tsha vhukati na tshilapfu . vhudzheneleli ha themo na u ṇetshedza thuso ya masheleni na zwishumiswa kha vhathu kana miṱa thwii kana nga nḓila yo teaho yo tendelwaho . vhafarisani vha nḓisedzo ya tshumelo.

9.5 Ndondolo ya Tshitshavha ya hayani

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṇetshedza masheleni na thikhedzo kha madzangano ane a ṇetshedza tshumelo dzo fhambanaho kha vhathu na miṱa yo kavhiwaho na u kwamea nga HIV na AIDS. Madzangano aya a ṇetshedza tshumelo dza Home-Based Community Care u vhona uri ṱhoḓea dza mutheo dza vhathu vhane vha khou tshila na HIV na AIDS dzi a swikeleliwa.

9.6 Ndondolo ya vhana vhane vha khou aluswa

a) Foster Care ndi u vhewa ha ṅwana kha ṱhogomelo ya muthu ane a si vhe mubebi kana muṱhogomeli wa ṅwana nga ṅwambo wa ndaela ya khothe ya vhana; kana u fhiriselwa ha ṅwana kha ṱhogomelo iṅwe.

9.7 U ṱanganedzwa

a) U adoptha ndi u vhewa ha ṅwana kha ṱhogomelo ya tshoṱhe ya muthu ane a si vhe mubebi wawe wa malofhani kana muṱhogomeli wawe wa tshoṱhe. U adoptha zwi ṋea vhutshilo ha muṱa ha tshoṱhe kana ho dzikaho kha vhana vhe vha vha vha tshi ḓo vha vho xelelwa nga vhutshilo ha muṱa.

b) U adoptha vhukati ha mashango ndi musi ṅwana o adopthiwa nga muthu kana vhathu vha bvaho kha ḽiṅwe shango.

9.8 U Ṅwalisa NPO na u Fhaṱa Vhukoni ha Thikhedzo ya Tshiimiswa

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṅwalisa na u lavhelesa u tevhedzwa ha dziNPO. Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṋetshedza u fhaṱa vhukoni ha tshiimiswa na thikhedzo kha NPOS, CBO, na FBO dzine dza ṋetshedza tshumelo dzo fhambanaho dzi ngaho U Lafha u shumiswa luvhi ha zwidzidzivhadzi, vhugudisi ha zwikili zwa vhutshilo na mveledziso ya muthu nga eṱhe, nyeletshedzo, HIV na AIDS, Mbekanyamushumo dza vhaswa vha re kha khuḓano . na mulayo.

9.9 Funding for NPOs

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṋetshedza masheleni na thikhedzo kha madzangano ane a ṋetshedza tshumelo kha tshikhala tsha tshumelo dza matshilisano.

9.10 Tshumelo kha vhafumakadzi na mafhungo a Mbeu .

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṋetshedza masheleni na thikhedzo kha madzangano ane a shuma na mafhungo a Vhafumakadzi na Mbeu. Madzangano aya a ṋetshedza tshumelo dzo fhambanaho dzi katelaho:

a) • Vhudzulo ha vhafumakadzi vho tambudzwaho .
b) • U ṋea maanḓa vhapondwa .
c) • U eletshedza vhafumakadzi vho tambudzwaho na vhana/miṱa yavho .
d) • U gudisa na u bveledza zwikili .
e) • HIV na AIDS .

9.11veledziso ya Mbekanyamaitele ya Vhadzulapo na Ṱhoḓisiso

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u khomishini na u ita ṱhoḓisiso nga ha mvelaphanḓa ya vhadzulapo na u bveledza, u shumisa na u ṱola na u ṱola Mbekanyamaitele ya Vhadzulapo.

9.12 Ndondolo na thikhedzo kha vhaaluwa .

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ṋea maanḓa na u tsireledza vhaaluwa kha u tambudzwa. Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u isa phanḓa na u ṋetshedza mbekanyamushumo na tshumelo dzi ngaho u aluwa hu shumaho, tshiimiswa tsha u thuswa na tshiimiswa tsha vhudzulo (mahaya a vhalala).

9.12 Kuvhanganya Tshitshavha

a) U fhaṱa zwitshavha zwo tsireledzeaho na zwi bveledzaho nga kha u sika vhuṱumani ha zwitshavha ho khwaṱhaho, ho ḓisendekaho kha milayo ya u fulufhedzana na u ṱhonifha u fhambana hapo, na u alusa muhumbulo wa u vha wa tshitshavha na fulufhelo kha vhathu vhapo.

9.14 fhungudzwa ha vhushai na vhutshilo vhu bveledzaho .

a) U vusuludza zwitshavha zwapo na miṱa i shayaho nga u fhaṱa vhukoni havho ha u ḓitshidza nga nḓila i bveledzaho na u ḓitika nga vhone vhaṋe.

9.15 Maanḓa, mishumo na mushumo .

a) Ndangulo na vhulavhelesi ha tsireledzo ya matshilisano, zwi tshi katela thuso ya matshilisano na mbekanyamaitele dza ndindakhombo ya matshilisano dzine dza vha na ndivho ya u thivhela na u fhungudza vhushai arali ha vha na khombo dza mutevhe wa vhutshilo dzi ngaho u xelelwa nga mbuelo nga ṅwambo wa u sa shuma, vhuholefhali, vhulala kana lufu zwi tshi itea.

9.15

a) Tshumelo dza mveledziso dza ndondolo ya matshilisano dzine dza ṉetshedza thikhedzo ya u fhungudza vhushai, u vha khomboni na masiandoitwa a HIV na AIDS nga kha mbekanyamushumo dza mveledziso i bveledzaho nga u shumisana na vhaimeleli vha u thoma u shuma u fana na zwiimiswa zwi tikedzwaho nga masheleni nga Muvhuso, Madzangano a si a Muvhuso (NGO), Madzangano o Thewaho kha Tshitshavha (CBOs) na Madzangano o Thewaho kha Lutendo (FBOs).

10. U DZHENELELA HA TSHITHU KHA U VHUMBA PHOLISI KANA U SHUMISWA HA MAANNDA KANA U ITA MISHUMO NGA MUHASHO WA MVELELEDZO YA MATSHILISANO

a) Kha u shumisa maaṉḓa ayo kana u ita mishumo yayo u ya nga khethekanyo ya 27 ya Ndayotewa ya Riphabuḽiki ya Afrika Tshipembe na miṅwe milayo (yo bulwaho kha siaṱari 5), miraḓo ya tshitshavha tshifhinga na tshifhinga i a rambiwa u ita . vhuimeleli kana u shela mulenzhe kana u ṱuṱuwedza mveledziso ya Milayotibe ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano, Mabammbiri Matshena, Mbekanyamaitele na Maitele na Zwilinganyo.

b) Miraḓo ya tshitshavha i ṱuṱuwedzwa u ṉetshedza themendelo dza mveledziso ya Milayotibe, Mabammbiri Matshena, Mbekanyamaitele, na Maitele na Zwilinganyo. Miraḓo ya tshitshavha i dovha ya ṱuṱuwedzwa u shela mulenzhe kha vhukwamani na tshitshavha na u dzhenelela ha vhakwamei zwo dzudzanywaho nga Mveledziso ya Mveledziso ya Matshilisano.

c) Puḽatifomo ine ya shumiswa u itela u shela mulenzhe ha tshitshavha i nga vha nga kha u thetsheleswa ha tshitshavha (nga ṉama kana nga khomphyutha), imeiḽi kana u ṉetshedza zwithu zwo ṅwaliwaho ..

d) Zwine miraḓo ya tshitshavha ya ṋetshedza na zwine zwa ṋetshedzwa zwi dzhielwa nṱha nga vhuronwane musi hu tshi khou vhumbiwa milayotibe ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano, mabammbiri matshena, mbekanyamaitele, na Maitele na Zwilinganyo.

e) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u phaḓaladza mafhungo kha tshitshavha nga kha nyanḓadzamafhungo ya eḽekiṱhironiki na yo ganḓiswaho, gazethe ya muvhuso khathihi na nyanḓadzamafhungo ya matshilisano.

11. U SHUMA KHA ṬHOḌEA DZA VHUṄE

11.1 Ndivho ya u phurosesa

1. Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u shuma mafhungo a muthu nga eṱhe a vhathu vhane vha vha fhasi ha ṱhogomelo yawo nga u ḓadzisa kana u ita vhuḓifhinduleli hawo ha mulayo na mbekanyamaitele nga kha –

i. Nṋe. Redzhisiṱara ya Tsireledzo ya Vhana
ii. U ṅwaliswa ha dziNPO
iii. vhuraru. Khaṱhulo ya mbilaelo dza magavhelo
iv. U adoptha
v. Ndondolo ya vhana
vi. Redzhisiṱara ya Vhaaluwa
vii. U ṋetshedzwa maanḓa ha vhapondwa
iv. U fhungudzwa ha vhushai na vhutshilo vhu bveledzaho . Ndaulo ya vhashumi na Khumbelo dza Mishumo
v. U vhulunga akhaunthu dza rekhodo .
vi. Maitele a u renga
vii. Vhaeni vha fhethu huṅwe na huṅwe ha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano .
viii. U tevhedza miṅwe milayo yo teaho, u fana na Mulayo wa u Lingana ha Mishumo na PFMA, Milayo i re fhasi hayo na Notsi dza Ndaela dza Muhasho wa Gwama ḽa Lushaka.

11.2 Ṱhalutshedzo ya khethekanyo dza Mafhungo a Datha na mafhungo kana khethekanyo dza mafhungo a elanaho nazwo .

Afho fhasi ndi thempleithi ine ya vhea khethekanyo dza zwiṱoho zwa datha na ṱhaluso ya lushaka kana khethekanyo dza mafhungo a muthu nga eṱhe ane a ḓo shumiwa. Ni ṱhogomele uri lushaka lwa mafhungo a muthu nga eṱhe lu ḓitika nga ndivho ya tshiimiswa kha u ita mishumo kana tshumelo dzatsho.

Khethekanyo dza Datha Thero	**Mafhungo a muthu nga eṱhe ane a nga shumiswa**
Vhavhuyelwa vha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano: Vhahumbeli: Vhathu vha Mvelo	Madzina na tshifani; zwidodombedzwa zwa vhukwamani (nomboro (dzi) dza vhukwamani, nomboro ya fekisi, ḓiresi ya imeiḽi); Ḓiresi ya vhudzulo, ya poswo kana ya bindu; Tshiṱalutshedzi tsho khetheaho/Ḓiṱaluli Nomboro na maṅwalo a tshiphiri
Vhahumbeli: Vhathu vha Mulayo	Madzina a vhathu vhane vha nga kwamiwa; Dzina ḽa tshiimiswa tsha mulayo; ḓiresi ya vhukuma na ya poswo; zwidodombedzwa zwa vhukwamani (nomboro (dzi) dza vhukwamani, nomboro ya fekisi, ḓiresi ya imeiḽi); nomboro ya u ṅwalisa; mafhungo a zwa masheleni, zwa vhubindudzi, zwa saintsi kana zwa thekhinikhala na zwiphiri zwa vhubindudzi
Vhashumi / Mirado / Mirado ya Komiti	Mbeu, u vhifha muvhilini; tshiimo tsha mbingano; murafho, miṅwaha, luambo, mafhungo a pfunzo (ṱhanziela); mafhungo a zwa masheleni; ḓivhazwakale ya mushumo; Nomboro dza ID; ḓiresi ya vhukuma na ya poswo; zwidodombedzwa zwa vhukwamani (nomboro (dzi) dza vhukwamani, nomboro ya fekisi, ḓiresi ya imeiḽi); rekhodo ya vhugevhenga; vhuḓifari na miraḓo ya muṱa, zwa ngalafho, lushaka, vhubvo ha lushaka kana matshilisano, mutakalo wa muvhili kana wa muhumbulo, vhuholefhali, mafhungo a biometric a

Khethekanyo dza Datha Thero	Mafhungo a muthu nga eṱhe ane a nga shumiswa
	muthu, ḓivhazwakale ya mushumo, vhushaka ha phurofeshinaḽa na ṱhalutshedzo.
Vhathu / Zwiimiswa zwa Nnḓa	Dzina; zwidodombedzwa zwa vhukwamani (nomboro (dzi) dza vhukwamani, nomboro ya fekisi, ḓiresi ya imeiḽi); ḓiresi dza vhukuma na dza poswo.
Mupfumbudzi / Mueletshedzi / Vhaeletshedzi	Madzina a vhathu vhane vha nga kwamiwa; Dzina ḽa Tshiimiswa; Ḓiresi ya ṋama na ya Poswo na zwidodombedzwa zwa vhukwamani (nomboro (dzi) dza vhukwamani, nomboro ya fekisi, ḓiresi ya imeiḽi); Nomboro ya u Ṅwalisa.
Vhaṋetshedzi vha Tshumelo vho Tendelwaho	Madzina a vhathu vhane vha nga kwamiwa; dzina ḽa tshiimiswa; dzina ḽa vhalanguli na vhaṋe vha mikovhe, ḓiresi ya vhukuma na ya poswo na zwidodombedzwa zwa vhukwamani (nomboro (dzi) dza vhukwamani, nomboro ya fekisi, ḓiresi ya imeiḽi); mafhungo a zwa masheleni; nomboro ya u ṅwalisa; maṅwalo a u thoma; mafhungo a elanaho na muthelo; vhasaini vho tendelwaho, vharema vho ṱanḓavhuwaho vhuimo ha u ṋetshedzwa maanḓa ha ikonomi (B-BBEE), zwiimiswa zwo ṱanganelaho, zwiṱirathedzhi zwa mabindu.

11.3 Vhaṱanganedzi kana khethekanyo dza vhaṱanganedzi vhane mafhungo a muthu nga eṱhe a nga ṋetshedzwa khavho .

a)Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u nga ṋetshedza mafhungo a muthu nga eṱhe a datha ine ya vha fhasi ha Vhashumi vha Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano, sa tshipiḓa tsha u shumisa ndaela yawo ya mulayo.

b) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u nga ṋetshedza mafhungo a muthu nga eṱhe a data ine ya vha fhasi ha vhaṋetshedzi vha tshumelo vhane vha ṋetshedza tshumelo dzi tevhelaho:

i. Nṋe. U vhulunga mafhungo a muthu nga eṱhe
ii. U rumela dzi email na manwe maṅwalo kha tshitshavha
iii. vhuraru. U ita tsedzuluso dza vhuronwane
iv. U ita tsedzuluso dza vhugevhenga
v. U ita khwaṯhisedzo dza khwaḽifikhesheni
vi. U ṱola vhashumi vho teaho u shuma na vhana .
vii. Ṯhoḓisiso ya forensiki na dziṅwe ṯhoḓisiso dzi kwamaho mishumo ya Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano .
viii. vhuṱanu. U oditha
ix. Ndaulo ya Masheleni a Mundende na Thuso ya Dzilafho
x. Themamveledziso ya ICT

c) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u nga dovha wa ṋetshedza mafhungo a muthu nga eṱhe a vhane vha vha na datha kha:

i. Muthu muṅwe na muṅwe we a ṋekedzwa mbilaelo;

ii. Muthu muṅwe na muṅwe maanḓalanga a ndaulo kana khothe , malugana na mafhungo maṅwe na maṅwe kana tshipiḓa tshao, tshine tsha wela fhasi ha maanḓalanga avho;

iii. Mazhendedzi a u tevhedza mulayo, u fana na Ndaulo ya Vhutshutshisi ha Lushaka; Tshumelo ya Mapholisa ya Afrika Tshipembe (ya ṯhoḓisiso ya vhugevhenga na vhutshutshisi) Khothe, malugana na mafhungo maṅwe na maṅwe o dzhiiwaho kha tsedzuluso ya khaṯhulo.

v. Zwiimiswa zwi re na vhuḓifhinduleli ha tsedzuluso dza tsireledzo ya muthu nga eṱhe na khwaṯhisedzo ya khwaḽifikhesheni, u fana na Credit bureaus na Maanḓalanga a Ṯhanziela dza Afrika Tshipembe .

11.4 U elela ha mafhungo a muthu nga eṱhe ho pulaniwaho ha mikano

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano wo dzhena kha tshumelo dza u adoptha dza vhukati ha mashango dzine dza langiwa nga Thendelano ya Hague nga ha Tsireledzo ya Vhana na Tshumisano malugana na tshumelo dza u adoptha na tsireledzo ya pfanelo dza vhana.

b) Arali zwa ṱoḓea u fhirisela maṅwe mafhungo a muthu nga eṱhe kha ḽiṅwe shango u itela ndivho dziṅwe na dziṅwe dzi re mulayoni, Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ḓo vhona uri muthu muṅwe na muṅwe ane wa mu fhirisela mafhungo a muthu nga eṱhe u tevhedza mulayo, milayo ya khamphani i vhofhaho kana thendelano i vhofhaho ine ya ṋetshedza . ḽeveḽe ya tsireledzo yo teaho nahone muthu wa vhuraru a tenda u fara mafhungo eneo a muthu nga eṱhe nga ḽeveḽe ya tsireledzo i fanaho na ya Muhasho wa . Mveledziso ya Matshilisano i a kombetshedzea nga fhasi ha POPIA.

c) U fhiriselwa ha mafhungo a muthu nga eṱhe kha mikano hu ḓo vha nga thendelo ya muṋe wa datha, naho zwo ralo arali zwi sa konadzei u wana thendelo ya muṋe wa datha, Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ḓo fhirisela mafhungo a muthu nga eṱhe arali:

i. Zwi ḓo vha zwa mbuelo ya ṱhoho ya data; na

ii. Muṋe wa datha o vha a tshi ḓo ṋea thendelo arali zwo vha zwi tshi konadzea u wana thendelo yo raloho.

11.5 Ṱhalutshedzo ya Nnyi na nnyi ya Maga a Tsireledzo ya Mafhungo ane a ḓo shumiswa nga tshigwada tshi re na vhuḓifhinduleli u vhona uri mafhungo a tshiphiri, vhuḓifulufheli na u vha hone ha mafhungo .

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u dzulela u thoma na u vhulunga maga o teaho, a pfalaho a thekhinikhala na a ndangulo nga u dzhia maga o teaho, a pfalaho a thekhinikhala na a ndangulo u itela u thivhela:

i. U xelelwa nga u tshinyadzwa kana u tshinyadzwa hu songo tendelwaho ha mafhungo a muthu nga eṱhe; na

ii. U swikelela kana u shumisa mafhungo a muthu nga eṱhe zwi siho mulayoni.

b) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano wo dzhia maga a pfalaho sa zwine zwa vha kha phara ya (c) afho fhasi u itela:

i. U topola khombo dzoṱhe dzine dza nga vhonala nga nḓila i pfalaho dza nga ngomu na dza nnḓa kha mafhungo a muthu nga eṱhe ane a vha khayo kana ane a vha fhasi ha vhuvhusi hayo.

ii. U thoma na u vhulunga tsireledzo dzo teaho kha khombo dzo topolwaho.

iii. U khwaṱhisedza tshifhinga tshoṱhe uri zwitsireledzi zwi khou shumiswa zwavhuḓi.

iv. U vhona uri tsireledzo dzi dzulela u khwiniswa hu tshi khou fhindulwa khombo ntswa kana vhushayanungo kha tsireledzo dzo shumiswaho kale.

c) Maga o dzhiiwaho nga Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano a katela, vhukati ha zwiṅwe:

i. Ndangulo ya tswikelelo

ii. U ṅwalulula Datha

iii. Maga a u ḓitsireledza

iv. Vhukoni ho khwaṱhaho ha u ṱola, u oditha na u vhiga

v. U vhulunga datha

vi. Thandululo dza u lwa na zwitzhili na malware

vii. U ḓivhadza na u fhaṱuwa .

viii. Thendelano dzi a itwa na vhashumisi u itela u thoma u shumisa ndaulo ya tsireledzo.

C. U WONA HA MANYUALA

a) 12.1 Manyuala uyu u wanala nga nyambo dzoṱhe dza tshiofisi dzi tevhelaho-

a) Luisimane
b) Tshipedi
c) Tshitswana
d) Tshiafurika
e) Tshizulu
f) TshiXhosi
g) luNdebele
h) Lusotho
i) Tshiswati
j) Tshivenḓa
k) Tshitsonga
l) Vhuholefhali

12.2 Khophi ya ino Manyuala kana mbekanyamushumo yo khwiniswaho, i dovha ya wanala nga nḓila i tevhelaho:

a) Kha www.dsd.gov.za arali i hone, ya tshiimiswa tsha muvhuso

b) Ofisini khulwane ya tshiimiswa tsha muvhuso u itela u ṱola ha tshitshavha nga awara dzo ḓoweleaho dza mushumo.

c) Kha Mulauli wa Mafhungo musi hu tshi humbelwa.

D) REKODO DZINE DZI SI WANELE KANA DZI SIHO .

a) Vhahumbeli vha na pfanelo ya u wana phindulo nga tshivhumbeo tsha afidavithi kana khwaṱhisedzo hune rekhodo dza sa kone u wanala nga nḓila i pfalaho, fhedzi dzine muhumbeli o vha a tshi ḓo vha na tswikelelo khadzo arali rekhodo yo vha i hone.

b) Vhahumbeli vha dovha vha vha na pfanelo ya u wana phindulo nga tshivhumbeo tsha afidavithi kana khwaṱhisedzo hune rekhodo dzo humbelwaho dza vha dzi siho.

E) U LAṰA REKODO

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u na pfanelo ya u bvisa dziṅwe rekhodo nga nḓila i re mulayoni u ya nga maanḓalanga o wanalaho kha Tshumelo ya Mbulungelo na Rekhodo dza Lushaka.

b) Vhahumbeli vha ḓo eletshedzwa arali rekhodo yo khetheaho yo laṱiwa hune hezwi zwa tshimbilelana na rekhodo dzo humbelwaho.

c) U ya nga khethekanyo ya 24(1) ya POPIA, Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u nga, musi wo no ṱanganedza khumbelo u bva kha muthu o ṋewaho datha:

I.U lugisa kana u phumula mafhungo a muthu nga eṱhe nga ha muthu ane a vha na data ane a vha khae kana a re fhasi ha vhuvhusi hawe ane a sa vhe o teaho, a si na mushumo, o kalulaho, o fhelelwaho nga tshifhinga, a songo fhelelaho, a xedzaho kana o wanalaho zwi siho mulayoni; kana

ii. U tshinyadza kana u phumula rekhodo ya mafhungo a muthu nga eṱhe nga ha ṱhoho ya data ine Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano a u tsha tendelwa u i vhulunga u ya nga khethekanyo ya 14 ya POPIA.

f) U ṰANGANEDZA HA MANYUALA

a) Muhasho wa Mveledziso ya Matshilisano u ḓo, arali zwo tea, u khwinisa na u ganḓisa ino Manyuala ṅwaha muṅwe na muṅwe.

Yo bviswa nga

Vho peter Netshipale

Mulanguli-Dzhenerala